

अन्तर्राष्ट्रीय मानव अधिकार दिवस (१० डिसेम्बर) को उपलक्ष्यमा प्रधान
सेनापतिज्यूबाट सकल दर्जालाई प्रदान भएको सन्देश

नेपाल अड्डे

१. मानिस भएर जन्मेको नाताले विश्वका समस्त मानव जातिले प्राप्त गर्नु पर्ने न्यूनतम अधिकारहरूको सुनिश्चितताको लागि संयुक्त राष्ट्र संघको महासभाले सन् १९४८ डिसेम्बर १० को दिन पारित गरेको "Universal Declaration of Human Rights" लाई अन्तर्राष्ट्रीय मानव अधिकार दिवसको रूपमा मनाउदै आएको तथ्य सबैमा बिदितै छ ।

२. नेपालको अन्तरिम संविधानको धारा १४४ (४) मा मानव अधिकारको मूल्यद्वारा नेपाली सेनालाई प्रशिक्षित गर्ने काम समेत गरिने भन्ने प्रावधान रहे बमोजिम नेपाली सेनाले संचालन गर्ने विभिन्न तालिमहरूमा मानव अधिकार सम्बन्धी विषयबस्तुहरू पनि समाबेश गरिदै आईएको छ ।

३. राष्ट्रलाई आवश्यकता परेको बखत जस्तोसुकै परिस्थिति तथा चुनौतीहरूको सामना गर्नको लागि तयार रहनु पर्ने सैनिक पेशा आफैमा एक विशिष्ट पेशा हुँदा हुँदै पनि सूचना तथा संचारको क्षेत्रमा दिन प्रति दिन द्रुततर विकासको कारण साधुरिदै गएको वर्तमान विश्वमा जुनसुकै परिष्कृत सैनिक कारबाहीको सफलता सैनिक दृष्टिकोणबाट मात्र मूल्याङ्कन नगरी त्यस्ता कारबाहीहरू माथि विश्व समुदायले अन्तर्राष्ट्रीय मानव अधिकार तथा अन्तर्राष्ट्रीय मानवीय कानूनको कसीबाट समेत हेर्ने दृष्टिकोण बलियो हुँदै गई रहेको छ ।

४. मानव अधिकारको उल्लंघन गरेका घटना कुनै पनि देशको आन्तरिक कसुरको रूपमा मात्रै नमानी कतिपय राष्ट्रहरूले विश्वको जुनसुकै देशमा यातना दिने जस्ता कार्यमा संलग्न सरकारी संयन्त्रका व्यक्तिहरू उपर समेत विश्वव्यापी क्षेत्राधिकार (Universal Jurisdiction) ग्रहण गरी कठोर दण्ड समेत प्रदान गर्न सकिने गरी राष्ट्रिय कानून निर्माण गरी सकेको अवस्था रहेको छ । मानव अधिकार सम्बन्धी विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रीय गैरसरकारी संस्थाहरूको प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष पहलतामा विगत सशस्त्र द्वन्दको दौरान यातना दिइएको भन्ने अभियोगमा नेपालको मित्र राष्ट्रको फौजदारी न्याय प्रणालीले त्यस प्रकारको क्षेत्राधिकारको प्रयोग गरी रहेको हुँदा सो सम्बन्धमा समेत नेपाली सेना सचेत हुनु पर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

५. मानव अधिकार तथा उच्च सैनिक पेशा एक अर्काको विरोधी नभई एक अनुशासित, व्यवस्थित तथा विकसित फौजको एक घोतक रहने स्मरण गराउदै आजको यस अन्तर्राष्ट्रीय मानव अधिकार दिवसको सुअवसरमा सकल सैनिक व्यक्तिहरूलाई शुभकामना दिन चाहन्छु ।